

<http://www.berria.eus>SORTU KONTU/
(HTTPS://WWW.BERRIA.EUS/BERR
KONTUA)

Politika >

SARTU
(HTTPS://WWW.BERRIA.EUS/BERR

KATALUNIako ERREFERENDUMA. EUSKAL HERRIA. IRITZIA

'Déjà vu'

2017-10-01 / Joxerramon Bengoetxea (http://www.berria.eus/egilea/joxerramon_bengoetxea) - EHUko irakaslea

Atzera begira, beharbada, *prozesua* ez da termino egokia izan katalanen gehiengo zabal batek martxan jarri duen asmo kolektiboa izendatzeko. Espainiako Estatuak *procés* entzun eta *proceso*, prozesamendua ulertzen du, *procesar* aditzetik datorrena, *proceder* aditzetik etorri beharrean. *Procés* ikusi eta autonomia interbenitu egiten du, Konstituzioko 155. artikulua mamua astintzen du astakeria juridiko handiagoak egin ahal izateko, eta Konstituzio Auzitegia beti alde edukiko duela ziurtatuta. Diktaturako joerak erakusten ditu. Benetan larria.

Baina ez dut astakeria juridikoen zerrenda luzea osatuko. Eskatu baitigute prozesu honek euskotarroi nola eragiten digun aztertzea, zernolako ondorio edo lezio atera behar dugun etxerako. Egia esan, nahiko deseroso sentitzen naiz horrelako ariketen aurrean. Badirudi joera bat dagoela *procés*-a euskal eztabaida politikora ekartzeko; partidista esan beharko nuke, iruditzen baitzait badagoela prozesu hau gure tirabira eta sesio politikoaren ikur bilakatzeko arriskua. Eta gure ibilbideaz, gurea beharko lukeen ibilbideaz, mintzatu bai mintzaten garela, baina zeharka, inguru minguru, eta interferentziekin. Azkena, ETAk asteon kaleratutako agiria.

Ez dugu orain deskubrituko Espainiako Estatuak duen joera poliziala. Ezta elite politiko-juridikoek duten botereen banaketaren irudi desitxuratua ere. Edo Rajoyren gobernuaren erantzun «naturala» joera errepresiboa dela. Espetxe politika, torturaren inguruan ematen diren erantzun ofizialak, Altsasuko kasua... Hortik, bederen, ez da leziorik izanen.

Procés honi Espainiako ikuspegitik eman zaion esanahi politiko-konstituzionala ere ez da harritzekoa. Eusko Legebiltzarrak onartu zuen estatutu berriari eman zitzaion erantzunak, PP eta PSOE, lerrokatu ziren moduak... *Déjà vu!* Katalanek sinistu dute euren kasua desberdina zatekeela. Baina Espainiako kultura politikoa eta dogma konstituzionala ez dira aldatu. Harridura gutxi, beraz.

Oraingoan, baina, urrats bat gehiago egin dute: erreferendum lotesle bat. Jakina, erreferendum hori konstituzioaren aurkakoa da. Beti

izango da; hori nobedadea! Baina zer gertatzen da Konstituzioaren gainean demokraziaren printzipioa jartzen badugu? Konstituzio sistema Kataluniarentzat beti izango bada «espetxe», gaztelu apurrezina, konstituzio sistema kafkiar hori saihestu egin beharko da.

Eta eskema horretatik abiatuta jaio da *de facto* izaera duen dinamika edo prozesua: gertakari nabari eta gaindiezinak sorraraziz. Bultzatzaileek pentsatu dute arrazoi demokratikoaren tsunamiari ezin izango diola Espainiako Estatuak aurre egin lege formalaren indar gordinaz. Herria mobilizatuko da eta baietzak irabazten duenean aho batez independentzia aldarrikatuko dela. Hau da eskema: gogoak agintzen du asmoaren gainean, eta arriskuak gutxiesten dira: «Gura izatea ahal izatea da!». Gainera, ikuskera horren arabera, Europako Batasunak eta mundu demokratikoak ez du inoiz ulertuko eta onartuko *procés*-a geldiarazteko Espainiak indarra erabiltzea.

Urriaren 2an ikusiko dugu. Ez naiz iragarle, eta ez dakit zenbateraino prest egongo diren Estatuko indarrei aurre egiteko, euren gogoari eusteko. Sinesten dut katalanek herri bat osatzen dutela, *demos* bat, eta badutela euren estatus politikoaz erabakitzeko eskubidea. Horregatik, hemen, Gure Esku Dago-ren *manifak* sustatu ditut. Baina garbi ikusten dut, aldi berean, Konstituzioa ezin izango dela aldatu edo modu desberdinean interpretatu hori bideratzeko, eta Katalunia «derrigortuta» egongo dela konstituzio sistema horretan jarraitzeko.

Beharbada, Espainiako Estatuak legalitate juridiko-konstituzionala besterik ez du izango Katalunian, eta Euskadin. Biak «zapaldurik» dauzkan bitartean, Espainian legitimazio handia hartzen duelakoan, botoak erruz. Baina Estatuak zilegitasuna aspaldian galdua du. *Procés*-a prozesa dezake, baina katalanen gehiengoaren burua eta bihotza galdua dauzka.

Karl Schmitten arabera, subiranoa da «salbuespena» ezar dezakeena. Subiranoa dela frogatzeko asmotan, Espainiako Estatuak Katalunian salbuespena ezarri du. Oso zaila izango du, orain, atzera egitea. Euskadin bagenekien, baina Katalunian orain ikusten ari dira. Kalitate demokratikoaren kaltetan, denon kaltetan.

0 Iruzkin **Berria** 1 Saioa hasi ▾

 Gomendatu 1  Partekatu Berrietik hasita ▾



HASI SAIOA HONEKIN
EDO ERREGISTRATU DISQUS-EKIN 

Egin lehen iruzkina.

 Harpidetu  Gehitu Disqus zure webgunera  Gehitu

 Pribatutasuna

Gaiarekin zerikusia duten albisteak

Albiste honen antzekoak prozesatzeke daude.

Berria.eus - Euskal Editorea SM

Telefonoa: 943 304 030 • Faxa: 943 590 172

Helbide elektronikoak: Webgunea: webgunea@berria.eus | Publizitatea:

publi@bidera.eu

Harpidetza: harpidetza@berria.eus

Lege Informazioa (<http://www.berria.eus/legeinformazioa>)

Pribatutasun politika

(<http://www.berria.eus/legeinformazioa#pribatutasuna>)
Creative Commons lizentzia

Cookieak (<http://www.berria.eus/legeinformazioa#cookieak>)

Publizitatea (<http://www.berria.eus/publizitatea/>)

Bidera zerbitzuak

(http://www.berria.eus/publizitatea/biderazerbitzuak_eu.pdf)



(<http://www.gipuzkoa.net>)



berria

bidera
zerbitzuak

HITZA

Mauka

BADOK

